

עין משפט
גור מצוה

ק"פ א מ"י פ"ג ה"ג
 ר"ל ושמיה נפש
 ה"א א פתח עין פ"ג
 טושיע ח"מ י"ב רעב
 ט"ף א'
 ק"פ ב ג מ"י ט"ז
 ט"ט וי"ג כ"ח
 טושיע ט ס"ף ט'
 ק"פ ד מ"י ט טושיע
 ט ס"ף ה'
 ק"פ ה מ"י ט ט"ז
 וי"ג כ"ח טושיע
 ט ס"ף ט טושיע
 וי"ג כ"ח טושיע
 ק"פ ו מ"י ט טושיע
 ט ס"ף ז'
 ק"פ ח מ"י ט טושיע
 ט ס"ף ח'
 ק"פ ט מ"י ט טושיע
 ט ס"ף ט'
 ק"פ י מ"י ט טושיע
 ט ס"ף י'

רבינו חננאל

לפרוק בחנם ולא לטעון
 בחנם אלא בשכר. ר'
 שמעון אמר אף לטעון
 בחנם משום דלא חסימי
 קראי איווה לפרוק ואיווה
 לטעון הילכך שיהיה
 בחנם. אמר רבא מדברי
 שונים נלמד צער בעלי
 חיים דאורייתא מראברי
 פריקה דברי הכל בחנם;
 ר' יוסי הגלילי אמר
 אם טעינו יותר משאור
 ונפל אין זקוק לו שנאמר
 תחת משאו משאו שיכול
 לטעור בו. בהמת עובד
 טובכים מטפל בה כבהמת
 ישראל משום איבה.
 בהמת עובד כוכבים ועובד
 טובכים חמור אחרים
 ומשאו של ישראל וצריך
 לטעון אין זקוק לו שא"י
 וחדלת. אבל ישראל חמור
 אחר. בהמתו והמשאו
 לעובד כוכבים עובד העובד
 עמו. ומקשי' והא תרווייהו
 וחדלת עובד העובד בפריקה
 הוא דכתיב ביה ואוקימנא
 כו' יוסי הגלילי דסבר
 צער בעלי חיים לאו
 דאורייתא. ארוב צריך
 לטיעו בפריקה והשונא
 צריך לטיעו בטעינה יניח
 הארוב וטיעו השונא
 כדי לכוף את יצרו
 לשלום. ופסוטה היא:

אלו מציאות פרק שני בבא מציאה

מדברי שניהם נלמד צער בעלי חיים דאורייתא. וז"ל א"כ
 אמאי עוקרים על המלכים ולא מדרכי האמורי (ע"ז דף
 י"ג) וי"ל משום דכבוד מלך וגו' עדיף כמו כל משמית דנדהה
 מפני כבודו דאונקלוס (ו) שרף על ר"ג ע' מנה לורי פ"ק דע"ז
 (שם) ועוד דכיון דכתיב את סוקיהם
 מעקר קל לדחות מפני המלך;
 מ"י לא עסקינו דאדריבי והבי בש"ל
 משוקיה. וז"ל מ"מ נדרוש ק"ו
 מטעינה דלית בה חסרון כ"י וי"ל
 כיון דטעינה שיש בה חסרון כ"י
 לא היא בשכר דמ"ש מפריקה א"כ
 אף טעינה דלית בה חסרון כ"י נמי
 היא בחנם ופריקה נכתבה לדרוש
 שום דעה אחרת:

מכלל דת"ק סבר דזקוק לו.

המקשה סבור דת"ק נמי
 ידרוש משאו שהוא יכול לעמוד בו
 ושאני יכול לעמוד בו נהי דלון חייב
 לטעינו בחנם דלית ביה מלות
 פריקה מ"מ בשכר חייב לטעינו
 משום צער בעלי חיים וז"ל ולרבי
 יוסי הגלילי דסבר צער בעלי חיים
 לאו דאורייתא וליה ליה לקמן ודף
 ג. דטעינה בשכר מ"ש טעינה
 מפריקה וי"ל דדריש ק"ו מחסרון
 כ"י דלכתיב טעינה גירדא דיש טעינה
 שאין בו חסרון כ"י וז"ל פריקה
 אלא כמז פריקה לאגמורי דטעינה
 בשכר וכיון דטעינה שאין בה חסרון
 כ"י היא בשכר היכא דלית בה
 חסרון כ"י נמי דהיינו היכא דכתיב
 משוקיה הו' בשכר דלפ"י מטעינה
 דלית בה חסרון כ"י והשתא לא נא
 להוכיח רק דצער בעלי חיים דאורייתא
 ולא לקיים שמעך ק"ו יש להוכיח
 דצער בעלי חיים דאורייתא דאפשר
 שק"ו הו' מחסרון כ"י כפרישית
 לר' יוסי וז"ל וזלמא זקוק לו
 מדרכין וי"ל דכל הסוגיא מוכתה דלי
 צער בעלי חיים לאו דאורייתא אינו
 חייב לטיעו אפי' בשכר כדלמדין
 כסמון וכי ליתיה למריה כהדיה
 ליעבד גביה בשכר ולעולם צער בעלי
 חיים דאורייתא אכל אי הו' דרננן
 פטור היה אפילו בשכר וכן נתר
 הכי דקאמר וז"ל אמרת לאו דאורייתא
 אמאי מטפל ביה ולישני מדרכין:
 וא"י דאורייתא אמאי מטפל
 בה. וז"ל והלא כפרי דורש
 שונאך אפילו שונא עובד כוכבים וי"ל
 דאסמכתא בעלמא היא דנערכי
 פסחים (פסחים דף ק"ג: ושם) מוקי
 בשונא ישראל:

ולחטעינה יין אסור אין זקוק

ה"ה. אכל שאר
 דברים זקוק ואפילו לטעון משום
 איבה: אמאי וחדלת. וז"ל
 ולישני בחנם אכל בשכר חייב ולעולם
 צער בעלי חיים דאורייתא וי"ל
 דחדלת משמע לגמרי:
 וא"י בטעינה אמאי עובד. וליכא
 למימר דכתיב משוקיה דאס כן
 רישא נמי:

לבוף יצרו.

וא"ל כיון דנערכי פסחים (שם) מוקי לה כשנאמר כגון שראה בו דבר ערוה מה שיש בו לכוף יצרו וי"ל לאו דלא מיירי בשונא דקרא: מ"ה י' שונא עובד כוכבים. ה"מ לשנויי ישראל בחנם ולעובד כוכבים בשכר:

מדברי שניהם. מדקאמר תרווייהו פריקה עדיפא: ואפילו ר"ש
 לא קאמר. דלאוטרך למכתב פריקה: אלא משום דלא מסיימי קראי.
 לטעינה: לאו משום צער בעלי חיים. והכי יליף מה טעינה
 דליכא צער בעלי חיים חייב פריקה דליכא צער בעלי חיים לא
 כ"ש: מי לא עסקינו. וז"ל אין
 המקרא מדבר אף בהולך לסמויה
 דלדחי צעיל משוקיה: דטע. דלרננן
 דפליגי עליה דר"ש ולר"ש צער בעלי
 חיים דאורייתא: מכלל דת"ק. דרבי
 יוסי הגלילי רננן ור"ש: זקוק לו.
 ואמאי זקוק לו אי משום מלות עובד
 מעובד הא כתיב משאו הראוי לו אלא
 משום צער בעלי חיים: לא דרשינן
 משאו. למשא הראוי לו דמשאו כל
 משא שעליו משמע: ודע. דהכי
 הוא כדדמינא לך דצער בעלי חיים
 לאו דאורייתא: עבדי גביה. משום
 צער בעלי חיים ועל כורחו יכול
 שכן: לימא מסייע ליה. לרננא דמיכיל
 לעיל צער בעלי חיים דאורייתא:
 מטפל בה. לפרוק משאה: אי אמרם
 (ו) לאו דאורייתא. וטעמא משום
 איבה הוא מש"ה אין זקוק לה שיכול
 להשמע ולומר דבר אסור הוא לנו:
 ה"ק ולטעינה. ועולם דאורייתא
 בין בטעינה פריקה משום צער בעלי
 חיים וטעינה משום איבה ולהטעינה
 בין אסור ללאו צערא איכא ולא
 איבה איכא אין זקוק לה: הסם
 כטעינה. לקמייהו פריך הא בפריקה
 כתיב: משום צערא דישאל. שרין
 להשהות שם: כחמר עובד כוכבים. ואין
 בעל המשא שם ועל העובד כוכבים
 לטעון: מאי פסקא. וזי פסקת הדבר
 כן דכל בהמת עובד כוכבים הוא חמור
 עובד כוכבים וכל בהמת ישראל הו'
 חמור ישראל: שונא שאמר. קס"ד שונא
 שאמר אשונא דקרא קאי דמשמע
 בפריקה כי תראה חמור שונאך רוצך
 וגו': אשונא דמפתין קאי. אהך
 מתימא דלעיל דשונא לטעון הוא:
 רובץ

הגהות הב"ח

(ב) נ"ב פטור נלמד
 דלמא פ"ג א"ל ו' א"ל
 נמחק: (ג) ר"י ד"ה י' א'
 אמת בשלמא לא:
 (ד) תוס' ד"ה מדברי וס'
 דאונקלוס הגר שרף:

הגהות הגר"א

(א) תוס' ד"ה לכוף וי"ל
 ס' ר"ב ר"ל דל"ז להקדים
 אכל מ"מ חייב כמ"ש:

מוסף רש"י

צער בעלי חיים
 דאורייתא. שאלמא עובד
 כוכבים עמו וליכא חסון
 דרזיש טעמא דקרא משום
 צער בעלי חיים (שבת פכ"ה).

בעלי חיים לאו דאורייתא אמאי מטפל בה כבהמת ישראל התם משום
 איבה הכי נמי מסתברא דקתני אם היתה טעינה יין אסור אין זקוק לה
 אי אמרת בשלמא לאו דאורייתא משום הכי אין זקוק לה אלא אי אמרת
 דאורייתא אמאי אין זקוק לה ה"ק ולהטעינה יין אסור אין זקוק לה תא
 שמע דבהמת עובד כוכבים ומשאו ישראל וחדלת ואי אמרת צער בעלי
 חיים דאורייתא אמאי וחדלת עובד תעובד מבעי ליה לעולם צער בעלי חיים
 דאורייתא התם בטעינה אי הכי אימא סיפא ובהמת ישראל ומשאו עובד
 כוכבים עובד תעובד ואי בטעינה אמאי עובד תעובד משום צערא דישאל אי הכי
 אפילו רישא נמי רישא ובהמת עובד כוכבים סיפא בחמור ישראל מאי פסקת
 סתמא דמלתא איניש בתר חמריה אויל והא וחדלת ועובד תעובד בפריקה הוא
 דכתיבי א"ל הא מני רבי יוסי הגלילי היא דאמר צער בעלי חיים לאו
 דאורייתא ת"ש ד"ה אורה לפרוק ושונא למעון מצוה בשונא כדי לכוף את יצרו
 ואי סלקא דעתך צער בעלי חיים דאורייתא הא עדיף ליה אפ"ה כדי לכוף
 את יצרו עדיף ת"ש צ"ש שונא שאמר שונא ישראל ולא שונא עובד כוכבים
 אי אמרת צער בעלי חיים דאורייתא מה לי שונא ישראל ומה לי שונא
 עובד כוכבים מי סברת אשונא דקרא קאי אשונא דרמתניתין קאי תא שמע
 רובץ

לבוף יצרו.

וא"ל כיון דנערכי פסחים (שם) מוקי לה כשנאמר כגון שראה בו דבר ערוה מה שיש בו לכוף יצרו וי"ל לאו דלא מיירי בשונא דקרא: מ"ה י' שונא עובד כוכבים. ה"מ לשנויי ישראל בחנם ולעובד כוכבים בשכר:

מה